

Tóth Antal körtei

Élt egyszer egy városban két gazdaember. A fiatalabbnak Tóth Gáspár, az öregebbnek Tóth Antal volt a becsületes neve. De Tóth Gáspárt csak Fukar Tóthnak, Tóth Antalt meg csak Sebaj Tóthnak ismerte mindenki.

Fukar Tóth arról volt híres, hogy még a kanári madarának is szemenként számlálta ki a kendermagot. Sebaj Tóthot meg azért hívták így, mert a panaszkodó szegény embereket mindig azzal vigasztalta meg:

— Sebaj, barátom, neked is van, amíg nekem ád az Isten!

Nem is beszéltek hét határban az emberek Tóth Antalról másként, csak kalaplevéve.

Egyszer a Fütüü cigány állított be hozzá azzal, hogy nem akadna-e a számára valami viseltes kalap?

— Minek az neked? — kérdezte mosolyogva Antal ur. — Hiszen nem türi a te bozontos fejed a kalapot.

— Oka van annak, kérem sépen! — hunyorgatott a cigány. — Ségyellem, hogy azs egész város köszön a tekintetes urnak, csak én nem köszönhetek. Már hus estendeje, hogy elvesztettem a kalapomat.

— Sebaj, Fütüü! — szólt nevetve Antal ur s tetőtől talpig felöltöztette a cigányt.

— Nagy baj lesz még abból a sok sebaj-ból! — mondotta Fukar Tóth, amikor az effajta hírek a fülébe jutottak.

S baj lett abból csakugyan. Antal ur egyszer hiába nyult a láda fiába, amikor kutat akart furatni az iskola udvarán.

— Sebaj, nó! — vigasztalta magát. — Van Gáspár öcsémnek annyi pénze, hogy talán meg se tudná olvasni.

Azzal tüstént fölkereste öccsét. Meg is mondta neki nyomban, hogy mi járban van.

— Adok pénzt, bátya, ha nekem adod a bodoni rétedet — szólt nagykevélyen Tóth Gáspár uram.

— Sebaj, nó! — csapott öccse tenyerébe Antal ur s másnap már furatta a kutat.

Iskolát, kórházat, templomot építtetett. Így lassacskán elfogyott minden vagyona. Nem maradt egyebe, csak egy kis háza, meg egy körtefája.

— Sebaj! — mosolygott a jó ember. — Megtalálnak engem a szegények a körtefám alatt is.

A jó Isten is rámosolyoghatott Antal ur körtefájára, mert még a leginségesebb esztendőkből is csak úgy roskadozott az a sok piros-képű körtétől.

Gyermek, koldus és vándor el nem ment ez alól a körtefa alól éhesen.

— Ézt a fát a szegényeknek, meg a gyermekeknek hagyom örökségbe — gondolta Antal ur s tekintetével végig-végigsimogatta az öreg fát, mintha csak az mondta volna neki:

— Aztán gondját viseld ám a szegényeimnek!

Bizonyára lelke van a fának is, mert az öreg fa nagyon busan megzörgette ágait, amikor az özvegy asztalosné állt alája nagy jajszóval:

— Nagy bajban vagyok, lelkem, tekintetes ur! Segitsen rajtam! A Gáspár tekintetes ur elvitte a tehénkémet zálogba.

— Sebaj, lelkem! — szalajtott ki a száján Antal ur.

De aztán megzavarodva nézett körül. Hogy segítsen az istenadta szegény asszonyon! Hiszen a házán kívül nincs már egyebe, csak a körtefája.

— Sebaj, lelkem! — villant fel megint az öreg ur szeme.

Aztán elballagott öccséhez. Az akkor is pénzt olvasgatott. De ahogy meglátta bátyját, mérgesen taszította be a fiókot és így szólt:

— Magam is szegény vagyok.

— Sebaj! — mondta Antal ur. — De annyi pénzed csak van, hogy a körtefámat megveheted?

Fukar Tóth mohón kapott az ajánlaton. Ugyis régen szurta már szemét, hogy bátyja a város minden szegényét odacsődíti a fa alá.

— Nem is kell érte pénz! — folytatta Antal ur. — Visszaadod az asztalosné tehenét s tied a körtefa.

— Nem bánom, de őszre kivágatom — mondta mogorván Fukar Tóth.

— Sebaj! — felelte szeliden mosolyogva Antal ur. — Ám van egy kikötésem. Ha előbb találnék meghalni, temessetek el velem egy kosár körtét. Legalább ennyit szeretnék megmenteni a vagyonomból.

Azután olyan vigan kocogott haza az öreg Antal ur a körtefájához, ahogy más ember a családjához szalad. Odaült alája, végigcírógatta a törzsét. Sugott-bugott neki.

Alkalmasint lelke van a fának is, mert a körtefa minden levele zörgött egész éjszaka, pedig szellő se rezdült.

Isten tudja, mit beszélgettek, mit nem? De annyi bizonyos, hogy Sebaj Tóth azon az éjszakán elaludt a körtefa alatt s nem ébredt föl többé.

Szép szelid arcán mosoly gyanánt futott végig a napsugár, mikor mellé tették koporsójába a kosár körtét.

Gáspár ur hiába vágatta ki másnap az öreg körtefát. Bátyja emlékét nem vágathatta ki vele az emberek szívéből. Az eltemetett körték kikeltek. A jó Isten kertjében ma is Tóth Antal urnak van a legszebb siremléke. A behorpadt sir fölött kicsiny körtefaerdő zugatja lombjait. Gyümölcsével szomját oltja a vándor, a futkározó gyermek és az égi madár.

Ime Tóth Antal ur még a sirjában is gondját viselte a szegényeknek.

Móra Ferenc.